

De sacellis caputpur. epit. et clist.

in insulis: et scopulis maris: et vocatur napta. Cui tres modi sunt. est enim quoddam subalbidum: et quoddam subrubeum tenue: et aliud grossum subnigrum. Subalbidum vero est melius aliis. Subrubeum est post illud. Aliud vero postea. Et est aliud quod fit ab arte: et modus operationis eius est. Accipe ex lateribus antiquis multe antiquitatis: et prope factis ex terra rubea: et cominue eos in frusta: et accende super eos ignem carbonum sine fumo usque dum inflammentur: et rubeant. Deinde submerge eos in cœca plena oleo de alchibibit: aut oleo antiquo claro, usque dum imbiantur imbibitione vltima: et pone in cazolis: et permittite exsecari per se: post illud cominue eos cominutione vltima: et pone in cazola: et sigilla orificiis cazole cum orificio elembic. et sigilla cum luto alchimistarum. et pone in fornace: cuius ignis sint prume: et coquatur usque dum distillet oleum: et tu ordinabis vas sub rostro elembici in quo fluat oleum. Deinde reconde illud: et stringe orificium vasis in quo recondis: et administra vbi oportet: et quanto antiquius tanto melius.

C Joannis nazareni filij Mesue grabadin medicinarum vniuersalium explicet.

C Particularium autem medicinarum cum dei auxilio librum incipiemus qui est sequens.

C Oles philosophorum est magne efficacite. et virtutis: et nominatur a philosophis oleum de lateribus: et solus a quibusdam habet in usu. et ibi magistra perparati reperit. et modus propositus est. nam recipitur frusta parua antiquorum laterum ignita. et plures extinguunt in oleo olivæ. deinde predicta frusta cum oleo ad alchibibit ponunt sic distillando. et oles distillatus quod est subtilissimus in complexionem et virtute. et ponitur cum oleo balsami: et habet viles operationes et sepe loco eius assumimus tale oleum. Et hic est finis duodecime distinctionis et totius antidotarii Mesue.

C Explicet expositio Christophori Georgij de honestis de floribus super antidotario Mesue.

Somni provocatum.
In catarro frigido
Pro catarro calido
Pro epilepsia.
Pro alienatione
Sternutatoria.
Cordiale.

In dolore auris.
Spaticum.
Pro colica.
Dissinteria.
Suppositoria: jacuta.
Pestilencie.

C Sequitur de sacellis caputpuratis epistymatis et clisteribus.

Saccellum capitale in

caliditate non multum intensum. et floz rosarum: floz camomille sticados: maloriane: macis: nucis muscate: calamenti: thuris: gariofilorum. an. 3. iii. fiat pulvis subtilissimus. et in panno lineo fiat sacculus rotundus: et calefiat ad fumum thuris: aut croci: aut cinamomi: et tenui stocaco ponat sup caput. et est vniuersalis ad descandam mactas catarrales descendentes ad partes gutturis et pectoris. Et est calefactus male plexibus frigidis cum materia et sine materia: ipsius capitis primis a aliquali euacuatione. et tale saccellum multum est in usu. nam inter alios duos tenet medium.

C Saccellum aliud capitale intensioris caliditatis quod supra dictum. et est magis vniuersalis in passionibus capitis de materia multum frigiditatis. vni confert bis in somno profundam. et apoplecticis primis a eione corporis si est postea. et rosarum: floz camomille: sticados: maloriane: nucis muscate: pipis nigri et logli. sigelle iuniperi an. partes equales. quodam addit de fumo colubino. et esset conueniens in catarro grosso et multum frigidum: illa subtilissimo resoluendo et de siccedo. simus colubini ascendit ad gradum tertium caliditatis.

C Saccellum aliud capitale ad aliqualem tendens frigiditatem et ferens catarro subtili. calido. vnde refert ad mala plexione calida capitis:

et ad superfluas vigilas a tali mala plexione vniuersales: vel a flegmate salso fluido et subtili. et rosarum: floz camomille: sticados: nucis muscate: violarum: floz nenufaris: corticis citri: myrti: sandalorum: vniuersales: corticis papaueris albi. an. partes equales. fiat sacculus. et fiat suffumigatio cum ebure: et aqua rosarum. **C** In unguento ad caput in principio alienationis in febribus acute. Recipe succi lactuce vel sempulue. 3. vi. olei rosati recenter facti. 3. s. alias. 3. iii. aceti par. misce: et pecia madafacta in eo ponat ad frontem. Item functio posita super in sirupo de papauere. Item vnguentum populeon **C** Sternutatoria que coiter sunt in usu: sunt ex albo puluere zato vel ex pipe nigro attracta per nares in parua quantitate. **C** Caputpurgia que coiter sunt in usu. et primo leue feni ex aqua sancti distillati sub actuali caliditate per nares attracta: fori: vero fit ex succo radice sicel. blit. et isto est satis acutum et modificatum. attrahit enim materias flegmaticas etentas in capite et cerebro pro caliditate et acuitate que est in cortice extrinseco. fori: vero et tertio fit ex succo ciclamintis. i. pants porcini. et est acutissimum valde: et due aut tres gutte sufficiunt ad hoc capite ad posteriora declinat. et propter eius acuitatem aut modificationem. Et si duo decima sub illa longitudinis tris digitos ex ipso in naribus imponant statim. et mutatores puocant cum eione viscositate acetosari. et flegmaticarum in copia magna que longo tpe durat. Est et aliud sternutatorium sine caputpurgia mediu in vniuersa inter illa fam. dicta ad vniuersa. Et nota regulariter operando se debent fieri stonaco vacuo existere a cibo et modificatione corporis cum medicina solutiva.

C Somni odoriferi prope pestilencie spalter adinuentus 5. pnd. palr. et. laudani. 3. i. s. Storiacis liqde. 3. iii. beben albi et rubei rosarum rubeorum. an. 3. iii. myrte: folioz rure gariofilorum. an. 3. i. s. sandalorum: alborum rubeorum et citrinorum. an. 3. iii. capbore. 3. ii. ligni aloes: calami aromatici: succi valeriane. ana. 3. i. s. musci: ambrice. ana. 3. s. corticem citri. 3. i. Conice cum aqua rosata. et succo buglosse vel mellisse cum modico multatiel factis pulueribus de olibus supra scriptis. et bene incorporatis vt decet.

C Distillatio olei bullit i cepe cauo: olei dico 8. amigdala. ana. ris pndit dolor auris sed a causa frigida viscosa vel frigida vel oleo. et anodini ibi vniuersales et distillatio piguedis palli cum modico croci **C** Epithima cordiale temperatum vniuersale in obilitate virtutis vniuersalis cor pncipalr. pntandis ipis pulos ac claros faciendo. calitates superfluas remittendo. et maxime in dispositionibus pestilencie et vniuersalibus: et in febribus febribus acutis intensius caliditatis. et vniuersalibus. et est pmissa eione vniuersali. et aqua buglosse: mellisse. an. 3. iii. aque rosate. 3. viii. vini albi odoriferi. 3. ii. sandalorum: alborum rubeorum. ana. 3. s. rosarum: coralloz rubeorum: corticis citri: beben albi et rubei: sirici tincti in grana: ossis de corde cerui. ana. 3. i. croci: cinamomi: gariofilorum: riloaloes. an. 3. s. abre. 3. i. Et quod addit modicum musci: si non est vniuersalis in dispositione febri. misce. et cum panno tincto in grana sub tepida caliditate ponit super mamillas sinistram.

C Epithima cordiale frigidum magis vniuersale in febribus intensius calidis et venenosis: et aqua buglosse: mellisse. eudi. ule. ana. 3. vi. aqua rosate. 3. vi. rosarum: coralloz: corticis citri: ossis de corde cerui: sirici tincti in grana. an. 3. i. croci: cinamomi: gariofilorum: riloaloes. ana. 3. i. capbore. 3. ii. misce et vtere vt supra. **C** Saccellum cordiale vniuersale in supra scriptis dispositionibus. Recipe sandalorum: alborum: rubeorum. an. 3. ii. floz buglosse: boz agisse: mellisse. an. 3. i. beben albi et rubei. corticis citri: sirici tincti in grana: ossis de corde cerui. ana. 3. i. croci: cinamomi: gariofilorum: riloaloes. ana. 3. s. ambrice. 3. s. Et quod addit modicum musci. fiat pulvis subtilissimus. Et sponat in sirico tincto in grana ad fori: diuti pot retineri super cor: tale est magis vniuersale tufficibus: et habetibus peccat stricta regulariter operando quod epithymata.

C Epithyma. i. epaticum vniuersale superflue calefactionis post corpus euacuationem et ante cibi assumptionem. Recipe aqua endiuie. 3. r. aqua rosate. 3. iii. aceti vini albi. 3. i. sandalorum: alborum: rubeorum. an. 3. s. rosarum: coralloz: spodii. ana. 3. i. misce: et fiat epithyma cum panno lineo. Utimur tunc quadoque post superflua calefactionem epatis hoc vnguento pmissa epithymate: et facta coedecet absterfione. Recipe olei violati multoties cum aqua endiuia abluti. 3. ii. aceti: vini albi. 3. s. succi lactuce. 3. i. sandalorum: alborum: 3. i. rosarum: coralloz: spodii. ana. 3. s. fiat vnguentum molle cum modico cere. **C** Clister aut vniuersale epilepsie: apoplexie: torture oris. et spasmodicæ paralisi factis a materia frigida. Recipe anisi. feniceli. ameos: cartami: cetauree: floz camomille: agartici. an. 3. ii. usque ad quartum. fiat decoctio sufficiens: et colature addat terepregre. 3. i. mellis pumidis 3. ii. benedice. 3. s. olei cois et salis qtrum sufficit. Et quandoque loco agarici assumimus de turbith. et cum querimus magis acutere

predictam clistere vigorando in decoctione ponimus quoad qd
 a. 3. li. de pane porcino. Et qñq; addim? decoctioni. 3. l. colloqu
 tide. s; hoc iudicio periti medici delingitur fm necessitate.
 Clistere pueniens in colica a flegmate viscoso vterofato. R.
 decoctio blitis. matue. floz. camomille. anisi. feniculi. ameos. car
 ul cartam. centauree. paritarie. ana partes eqles. yerepigre. bñ d
 cre. ana. 3. l. mellis cois. 3. l. 5. olei cois. 2. salis qñ sufficit. Et qñ
 qñm? maiorē ebones addim? p̄dicto clisteri agarici. 3. li. 7 loco
 olei cois ponim? oleū camomillini. anetini vel rutaceū. Et qñ
 q; loco bñ dicte ponimus electuariū Induz vsq; ad. 3. sex.
 Clistere vtriniū magistrate in p̄cessu colice a flegmate v̄to
 feto. R. anisi. feniculi. floz. camomille. ameos. dimini carul. fenic
 nis anei an. partes eqles. 2. undant. 7. fiat decoctio in ciatis tri
 bus olei cois. 7. ciatis trib? aq; fontis vsq; ad 2. sumptidēs p̄dicte
 aq; 7. fca expressiōe imponat p̄dictū oleū. 7. est optimū.
 C Suppositoziū satis acutus fit ex melle 7. bñ dicta. ana partes
 equales. vel ex vera salis gemma modicā. acutius vero fit si ad
 daf. 3. l. agarici vel de turbitib; cū querim? aliquale eboneū bu
 moy flegmaticoz. Acutissimū vero fit si addaf. 3. l. colloquide.
 pro rusticis vero fit ex stercore muris puluerizato cum melle cō
 muni 7. modico salte.
 C Ultimū suppositoziū valens in tenasimone quo d; vti cum
 flo vt post medietate hore extrahat. 7. vt marie valet in dissen
 teria p̄uocādo sonitū sensuz obtādēdo. R. corticū tburis. myr
 regñm ara. munie an. 3. li. opii. 3. lii. Et cū vitello oul. 7. melle
 vtiolato fiant suppositoza.

C Sequit̄ tractatulus valde vtilis de aqua ordeï. 7. de modo
 faciēdi prisana scōm cōm modum practicantib;.

Quam ordeaceam dili

genter 7. cōmode pponere volenti pauca bec
 pus annotāda. ppono. P̄diniū aq; electiones.
 Scđz ordeï quoz electōes. Tertius an ordeï
 i decoctōe postū fractū esse debeat. Quartū
 vtz ordeï sp̄llatū eē debeat. Quintū qualis
 d; esse p̄oportio aque ad ipm ordeum. Po
 stemum ad quā partē reduci debeat ipsa aqua ordeï.
 C Ad p̄mum igitur fontium aquas eligendas esse cenfeo. qñ
 alijs p̄stant ags. 7. ongez a doctozib; nostris extollunt 7. mari
 me a dōmno Adesue. Nec non a p̄ncipe nostro Auicēna scōa
 p̄mi. aqua tamen p̄diti etiam optima est.
 C Ad 2. scire debes q; ordeuz illū est meli? q; citius frumescit
 eē in aq; infusū steterit teste Galieno nfo p̄gameno p̄mo regi
 nis acutoz. 2. mēro nono. nā faciliōz decoctionē arguit.
 C In sup ordeū p̄esse medib; iter nouum 7. antiquū: sup quo
 nō cecidit aliqd de odore corrupto 7. extraneo. fueritq; serua
 uz in loco aeris liberi. nec nō etiam maturitate sua perfectum.
 C Sed dubitares vtrū sit melius an grossum vel subtile. Vt
 eo q; grossū meli? existimat per Azaraiū viz laude clarissimū.
 verū teste Adesue ca. 8. aq; ordeï subtile ordeū iudicat eē meli?
 C Ad hanc igit̄ tollendā ambiguitatē. Dico breuif q; in aqua
 ordeï multā vel paucā humectationē q̄rere possim? Q; si pau
 cā humectationē q̄rim? subtile ordeū. magis grosso eligendū eē
 cenfeo. Si vō maiorē q̄rimus humectatōes grossum certe me
 li? erit q; subtile. qñ ordeū grossūz humidius eē videt̄ in p̄le
 rione. qd argui p̄d̄ ex ei? grossitie 7. corpulentia. bec de secādo.
 C Ad tertū q; ordeū frāgi debeat p; per dñm Isaac i dictis su
 is particularib; vbi ait. Cōfrangat ordeū. Et p; Azaraiū libro
 xvi. dicentē molatuz vel p̄stū sit ordeū in lapideo montario. In
 eadē est senectia dñs Maliebas tertio rheorice. In p̄trariū autē
 est Auēsoar dicēs. q; ordeū frangit longinq; nempe a via verita
 tis sunt. Sifr Auerrōys colliget qnto. C Ad hāc dubitationes
 tollendā scire debes. Q; si ordeï aquā magis nutritiū facere vo
 lueris q; medicinalē siue alteratiū. ordeū accipias p̄fractum.
 quoniā magis de eius suba in aquā ingredit̄. Si it̄ aquā nun?
 nutritiū magis vō medicinalē atq; alteratiū absteruāq; opta
 ueris ordeū eoullire facias itegrū. vñ tamē scito q; cuz nōnulli

doctores ordeū frāgi p̄cipiunt q; rumpat minime itelligit. sed
 qd pistet ita vt coxer ab eo separet. 7. hoc mō itellerit Isaac.
 C Ad quartū cum querit̄ vtrū ordeū debeat depillari: vel nō.
 Dico q; si multam queris absterfionē ordeū debes cū panno as
 pero leuiter fricare. Si vero ordeacea bfe volueris ad firiz mi
 tigandā sp̄pitēq; leniendā. nec nō inflammationē extingvendāz
 ordeuz ab vtroq; cortice itegre mundū babeas: sicq; multomi
 nis absterfua erit. Vtrū bec ordeï aq; magis humectat pecc? 7
 pulmonez lenit. Et p̄cordia humectat. P̄ma tñ absterfionis eā
 multo plus abluir. 7. oppilones aperit q; bec secunda.
 C Quantū ad qntū qualr sit aq; p̄portio ad ipz ordeū. De hoc
 varias op̄lones luento. P̄ā tertus est p̄ncipis p̄ma quartū. capl
 7. ilo. p̄po. aquā debere esse vigecuplā ad ipsum ordeum. Laque
 partes. xx. 7. ordeï partē vnam. Idē asserit ipse mesue. In eadem
 est sententiā Auerrōis colliget qnto. Maliebas vō istis p̄radice.
 re videt̄. Nam qnto Rheorice docet nos accipe vñā ordeï p̄tē.
 7. aq; tres. Isaac aut̄ in particularib; dietis decē partes aq;. 7. or
 deï vñā accipe suffit. Et Auēsoar partes aq;. v. ordeï vero vñā.
 C Ad bec dicit p̄d̄ q; si aquā ordeï multū humectatiū lauati
 uā nec nō itrigidatiū adamaueris illā facere potes per multaz
 aque q̄stitem 7. ordeï paucam. 7. et per breuē decoctionem. bec
 aq; nempe optima erit bis q; luxuriosi sunt. nam illorūz calidra
 tem repuit. Q; si magis absterfua nutritiūq; seq; volueris cuz
 maior fiat ordeï q̄stitem: 7. aq; minor lōgiolq; decoctione. Sa
 ne doctores p̄dictos discordes fuisse arbitroz ob corporū febricit
 antiū diuersitatē. nec nō climati siue regionis etatiq; q̄stibet
 tamē illorū verū dixisse existimo. Ad dōmnores tñ medici p̄nci
 pem Auicēna. vna cū Adesue ceteris post habitis sequantur.
 C Postremo videndū est ad quā partē reducēda sit ipsa ordeï
 aq;. de hoc quoq; iter viros doctos discordia reperit̄. Auicēna
 .n. quarta p̄mi inqt ad qntam reducatur partē. Adesue vero ad
 medietatē vel duarūz partūz p̄sumptionem. Et ipse Isaac ad
 vnam partem. C Bec diff. cultras solut p̄d̄ solutione quinti du
 bis. Bec de ordeacea breuiter dicta sunt.
 C Nunē vero te deduco ad actū practicū quo moderni medice
 vtiunt. R. ordeï p̄scripti 7. p̄parati. vt in supiorib; diximus fm
 itentionē quā habueris partē vñā. aque vō partes viginti. vbi
 gra. xx. 7. aq; 7. vñā ordeï. 7. sic de quolibet p̄dere alio. iter tamē
 p̄p ordeū in aq; per q̄tuor horas infusum postea ponas in olla
 nouā 7. mūda. 7. factas cū igne claro. 7. suauī ipam feruere p̄maz
 abscidēdo spumā. 7. fm q; tua erit itentio i potādo ordeacea illā
 rantū bullire facias. vt in p̄orbuz dictis postea remoue ab igne
 7. colla. 7. in vase bñ loto reponē. atq; ipsa postmodū vtiaris.
 C Sequit̄ modus faciēdi prisana ordeï.
 C Accipe farine ordeï coclearia duo: 7. ponant̄ in scutellis
 7. pyabus aq; fontis clarē. 7. ofa sit ponant̄ ad ignē. 7. d;
 mittat bullire lēto igne. sp; tamē cum cocleari miscēdo
 illā donec spissescat 7. amittat odorē farine. tunc enim est cocca. 7
 de ea datur firmis scōm ex gentiam in morbis acutis.
 C Alius modus est vt accipiat̄ ordeū bonū. s. non antiquū: 7
 erōntē vsq; ad corticē itentōem cū panno lineo 7. aspero. del
 detale ponat̄ in aqua. 7. dimittat bullire vsq; ad crepaturā sa
 tis itensam. ita. s. q; illa aq; in quā est at̄q; it̄ spissescat. deide ac
 cipiatuz aliq; aq; cū illo ordeo sic crepato. 7. ponat̄ sup; tamisium
 sup; qd dimittat colare paulatim. postea de illa colatura accipia
 tur 7. dēt infirmo. 7. talis appellat̄ prisana colata. Si at̄ tale or
 deū sic postū sup; tamisium manibus p̄culcet 7. exp̄mat. donec
 delectat grossum per tamisū tunc talis colatura sic descendens
 appellat̄ prisana ordeï non colata. s. manib; exp̄ssa: 7. talis ē daf
 firmis acutis egritudinib;: vt pleuresi causonizantibus 7. h̄mōi.
 e ita scōa ē nutritiū: p̄ma. q; ē grossior 7. grossioris sube q; sic
 p̄ma. Sed p̄mus modus faciēdi prisana est magis in vsu.

C Explicet vtilis expositio Christophori Georgij d honesta
 florentini sup antidotario Adesue cū tractatu de aqua ordeï.
 Et de modo faciēdi prisana scōm cōmūnem modum practi
 cantium diligentissime emendata.

... k. 3 ...
 ...
 ...